

Milieujaarplan 2021

Rode Kruis Ziekenhuis

Medisch Specialistische Zorg

Auteur: Ada Hagens
Functie: Milieu- en energiecoördinator
Datum: december 2020

1. Inleiding

Op naar Zilver dat is het credo van 2021!

2020 Gaat in de boeken als een enerverend jaar. Corona zorgt aan de ene kant voor vertraging op het gebied van duurzaamheid, maar aan de andere kant ook voor bewustzijn.

Doordat mensen nu thuis (moeten) werken, merkt men op de weg dat het rustiger is. De uitstoot is drastisch afgenomen. Vliegtuigen staan aan de grond, wat ook een hoop uitstoot scheelt. Metingen laten zien dat de lucht relatief schoon is en mensen genieten van de relatieve rust nu er minder auto's rijden en minder vliegtuigen vliegen. De roep dat dit dus prima kan en dat we dit moeten behouden, begint steeds harder te klinken.

Kortom; een goed moment om duurzaamheid verder op de kaart te zetten! Voor 2021 staat voor het Rode Kruis Ziekenhuis een grote sprong op de planning. We willen namelijk van Milieuthermometer Brons naar het niveau Zilver gaan. We zullen dan nog meer stappen gaan zetten om als ziekenhuis te verduurzamen. Om beter inzichtelijk te krijgen wat voor stappen dit zijn, is een bijlage toegevoegd aan dit milieujaarplan. Deze stappen zijn tevens in dit milieujaarplan verwerkt. De grootste stap is het invoeren van duurzaam inkopen.

Door de Corona crises zal het milieujaarplan voor 2021 dan ook een aantal herhalingen bevatten van 2020 maar zal ook zeker nieuwe ambities kenbaar maken. Laten we er een duurzaam 2021 van maken!

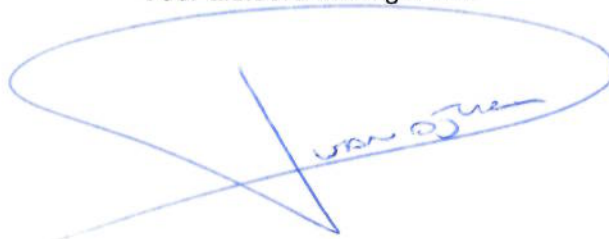
Looptijd

In het milieujaarplan wordt beschreven welke acties in 2021 gepland zijn en worden uitgevoerd. Het milieujaarplan heeft een looptijd van een jaar. Vier keer per jaar wordt een evaluatie uitgevoerd naar de werking en de voortgang van het plan binnen de organisatie. De evaluatie van het milieujaarplan wordt uitgevoerd door de milieucoördinator. De evaluatie wordt aan Raad van Bestuur gecommuniceerd via de manager Facilitaire Dienst. Naar aanleiding van de evaluatie kan het plan worden bijgesteld en aangepast.

In het milieujaarplan worden veel specialistische begrippen gebruikt. Om deze begrippen te verduidelijken is een begrippenlijst opgesteld, welke in bijlage 1 is weergegeven. Een begrip is te herkennen aan het teken.

Datum: 11/03/2021

Voor akkoord Manager FD:

2. Doelen 2021

In 2021 van Brons naar Zilver dat is de wens van het Rode Kruis Ziekenhuis. Dit betekent dat we ook nog wat werk voor de boeg hebben. In de bijlage van dit milieujaarplan is te zien wat de verschillen zijn tussen Brons en Zilver en waar we nog werk voor de boeg hebben. De grootste punten zijn ook al meegenomen in dit milieujaarplan voor 2021. Het certificaat is geldig tm juli, dus voor deze tijd dienen wij voor zilver op te gaan!

In dit hoofdstuk worden de doelen besproken die gesteld zijn voor 2021. Ieder doel heeft een kleur gekregen, zodat duidelijk is wat wettelijk verplicht is of welke baten het doel heeft. De kleuren hebben de volgende betekenis:

Rood = vanuit wetgeving of convenant verplicht.

Oranje = verwachte, maar niet kwantificeerbare financiële baten voor het ziekenhuis op korte termijn (< 5 jaar).

Geel = verwachte, maar niet kwantificeerbare financiële, organisatorische baten op langere termijn (> 5 jaar).

Groen = Wel milieubaten, geen financiële baten.

2.1 Systemen

Doel

Voldoen aan het zilveren niveau van de Milieuthermometer Zorg.

Zie: www.milieuplatform.nl/handleiding_en_schema

Acties

Nummer	Actie	verantwoordelijk	einddatum
2.1.1	Behalen milieu-thermometer zilver hoofdgebouw	Milieucoördinator	Juni
2.1.2	Behalen milieuthermometer zilver Vondellaan 8	Milieucoördinator	Juni

2.2 Wet- en regelgeving

Doel

Geen overtredingen van wet- en regelgeving.

Acties

Nummer	Actie	Verantwoordelijk	Einddatum
2.2.1	Wijzigingen wet- en regelgeving op milieu gebied bijhouden en implementeren	Milieucoördinator	Maandelijks
2.2.2	Milieujaarverslag 2020 opmaken en openbaar maken	Milieucoördinator	Mei
2.2.3	Milieujaarplan 2022 opmaken	Milieucoördinator	Oktober

2.3 Voorlichting en onderwijs

Doel

Medewerkers snel en effectief informeren om milieudoelen beter en sneller te realiseren. Verpleegafdelingen meer betrekken bij het onderwerp duurzaamheid.

Acties

Nummer	Actie	verantwoordelijk	einddatum
2.3.1	Milieu in introductie opnemen	Milieucoördinator	December
2.3.2	Milieu acties per afdeling op laten zetten en uitvoeren	Milieucoördinator, milieu aanspreekpunt	december
2.3.3	Afdelingen benaderen die nog geen aanspreekpunt milieu hebben aangewezen.	Milieucoördinator	augustus
2.3.4	Milieudoelen per afdeling checken of die aanwezig zijn	Milieucoördinator en milieu aanspreek	april
2.3.5	Duurzaamheidsbeleid moet geïntegreerd zijn in het formele beleidsplan van de instelling	Milieucoördinator, Hoofd communicatie	juni

2.4 Gevaarlijke stoffen

Doel

Voldoen aan wet- en regelgeving en duidelijke lijn uitzetten wie, wat moet binnen het RKZ op het gebied van gevaarlijke stoffen.

Acties

Nummer	Actie	verantwoordelijk	einddatum
2.4.1	Jaarverslag gevaarlijke stoffen (ADR) 2020 op maken	Milieucoördinator, veiligheidsadviseur	april
2.4.2	2 jaarlijkse cursus gevaarlijke stoffen voor afdeling Transport en Goederenbeheer ¹	Milieucoördinator, veiligheidsadviseur	Q2 2021
2.4.3	Opmaken gevaarlijke stoffeninstructie/beleid	Milieucoördinator, Arbo coördinator	Q2 2021
2.4.4	Database gevaarlijke stoffen up to date houden	Milieucoördinator, laboratorium, apotheek	december
2.4.5	e-learning gevaarlijke stoffen beschikbaar stellen voor de afdelingen	Milieucoördinator, Arbo coördinator	december

¹ De laatste cursus gevaarlijke stoffen is in 2019 voor Goederenbeheer gehouden.

2.5 Afval

Doel

Plastic afval apart inzamelen bij het restaurant, OK en de centrale hal. Onderzoek naar plastic scheiden op de verpleegafdelingen.

Acties

Nummer	Actie	verantwoordelijk	einddatum
2.4.1	Swill scheiding door keukens verder onderzoeken.	Milieucoördinator	december
2.4.2	Afvalhandboek communiceren	Milieucoördinator	Juni
2.4.3	Onderzoek naar scheiding plastic	Milieucoördinator	December
2.4.4	TCO onderzoeken van 3 disposables/reusables	Milieucoördinator	December
2.4.5	Disposable instrumentarium afval gescheiden inzamelen.	Milieucoördinator, OK, hoofd logistiek	Mei

2.6 Energie

Doel

4% reductie van energieverbruik ten opzichte van 2016.

Acties

Nummer	Actie	verantwoordelijk	einddatum
2.5.1	Toepassen bewegingssensoren toiletten/douches	Hoofd Gebouwbeheer	doorlopend
2.6.1	10% van de totaal ingekochte hoeveelheid elektriciteit is groene stroom	Inkoop, milieucoördinator	januari

2.7 Duurzaam inkopen

Doel

Implementatie en start van duurzaam inkopen volgens de eisen uit de Milieuthermometer Zorg.

Acties

Nummer	Actie	verantwoordelijk	einddatum
2.6.1	Duurzaam inkopen beleid maken en laten goedkeuren door RvB	Hoofd Inkoop, Milieucoördinator	Juni
2.6.2	Verder ontwikkelen beleid duurzaam inkopen ziekenhuisbreed	Hoofd Inkoop/Milieucoördinator	december
2.6.3	Een project opstarten en duurzaam inkopen hierin meenemen	Hoofd Inkoop/Milieucoördinator	december

2.8 Duurzame catering

Doel

Er is nog niet bekend hoeveel % van de inkopen voor catering duurzaam is. Dit zal dus onderzocht moeten worden. Aan de hand van het onderzoek zal een SMART doelstelling geformuleerd worden in het milieumeerjarenplan.

Acties

Nummer	Actie	verantwoordelijk	einddatum
2.7.1	Onderzoek naar % duurzaam inkopen door de afdeling Keuken ⁷	Hoofd keuken, milieucoördinator	April
2.7.2	SMART doelstelling formuleren voor % duurzaam inkopen door afdeling keuken in milieumeerjarenplan 2018-2022	Hoofd keuken, milieucoördinator	juni
2.7.3	100% van de duurzame producten herkenbaar maken voor klanten	Hoofd restaurant, milieucoördinator	juli
2.7.4	Metten van voedselverliezen door de keuken en voedingsassistenten	Hoofd keuken, milieucoördinator	juni

2.9 Duurzame schoonmaak

Doel

Er wordt, mits verkrijgbaar, deels gebruik gemaakt van schoonmaakmiddelen met een Europees Ecolabel of Nordic Swan label voor de dagelijkse werkzaamheden.

Acties

2.8.1	50% van de schoonmaakmiddelen heeft een ecolabel ²	Hoofd hotelzaken	Juni
2.8.2	Verbruik gegevens bijhouden van de schoonmaakmiddelen	Hoofd hotelzaken	jaarlijks

2.10 Vervoermanagement

Doel

CO₂ footprint verlagen door acties uit te zetten om fietsen te bevorderen. Vervoersbeleid in kaart brengen en in een document plaatsen.

² Het vergroenen van het schoonmaakmiddelenassortiment is een verplicht criterium (2.1.11.2) uit de Milieuthermometer Zorg.

Acties

Nummer	Actie	verantwoordelijk	einddatum
2.10.1	Fietschallenge, e-bike probeeractie en verder gaan met carpoolactie	Milieucoördinator	December
2.10.2	Vervoersbeleid opmaken	Hoofd beveiliging, milieucoördinator	juni
2.10.3	In vervoersbeleid weer-geven dat personen-auto's, leaseauto's en bestelwagens (segment N) in bezit van het RKZ uitsluitend een lage CO ₂ uitstoot mogen hebben)	Manager Facilitair, milieucoördinator	juni

2.11 Bouw en verbouw

Doel

CO₂ footprint verlagen door duurzaam vastgoed te hebben

Acties

Nummer	Actie	verantwoordelijk	einddatum
2.9.1	Duurzaam vastgoed beleid opmaken	Bouwdirecteur, Hoofd gebouwbeheer, Milieucoördinator	juni
2.9.2	Renovaties boven €500.000 dienen duurzaam aangepakt te worden. Dit kan bijv. met GPR	Bouwdirecteur, Hoofdgebouwbeheer, Milieucoördinator	juni

Tot slot

Voor de toekomstige generaties is een duurzame leefomgeving wenselijk, want met de juiste leefomgeving kan iedereen gezonder en langer leven.

Gezondheidszorg en milieu is dan ook niet zo'n "vreemde" combinatie als dat het in eerste instantie lijkt. Het is dan ook een logische stap om duurzaamheid te integreren in de totale bedrijfsvoering.

Dit houdt niet alleen in dat het RKZ voldoet aan wet- en regelgeving. Door het tekenen van de greendeal voor de Zorg geeft het RKZ aan verder te willen gaan dan wet- en regelgeving. De Milieuthermometer Zorg helpt het RKZ om hier een goede start mee te maken

3. BIJLAGEN

Bijlage 1: VAN BRONS NAAR ZILVER IN 2021

Het Rode Kruis Ziekenhuis heeft op dit moment Milieuthermometer Brons. In het milieumeerjarenplan is aangegeven dat wij Milieuthermometer Zilver willen halen in 2021. Eind juli 2021 verloopt het certificaat voor de Milieuthermometer, dus het is wenselijk in juni 2021 op te gaan voor Zilver.

In onderstaande tabel is te zien wat de verschillen zijn tussen Brons en Zilver.

		Totaal te behalen	Totaal te behalen (groent. >10 ha)	minimaal te behalen extra's
Brons	Ziekenhuis	verplicht	48	51
		extra	74	76
	Zorginstelling	verplicht	43	46
		extra	71	73
	<30 bedden	verplicht	18	19
		extra	22	22
Zilver	Ziekenhuis	verplicht	56	59
		extra	66	68
	Zorginstelling	verplicht	50	53
		extra	64	66
	<30 bedden	verplicht	18	19
		extra	22	22

Op dit moment voldoet het RKZ aan 17 extra punten, dit betekent dat we nog 4 extra punten moeten behalen. De meest kansrijke zijn:

- Inkopen 10% groene stroom (checken bij inkoop, volgens mij gaan we daarmee starten)
- Protocol OK op schrift stellen; energiebesparing door LBK's op laag toeren te zetten in de avond en nachturen
- Actie voor personeel thuis: collectief aanbod voor duurzaam product
- Tussenmeters plaatsen vondellaan, zodat ieder bedrijf rekening op maat krijgt

- PMD apart inzamelen
- Gevaarlijke stoffenbeleid met hierin reductieplan
- 10% minder milieubelastende foodproducten gebruiken

Verplichte items die wij sowieso moeten uitvoeren om zilver te behalen:

Milieuaspect/ onderwerp	Omschrijving	Inspectiemethode	Type	Afwijking	<30 bed
2 Inbedding Milieu- of Duurzaamheidsbeleid	De instelling beschikt over een MVO-, duurzaamheids- of milieubeleid. Het beleid omvat minimaal: - doelstellingen ten aanzien van vermindering milieubelasting - doelstellingen ten aanzien van energie besparen én doelstellingen ten aanzien van duurzame energie Het beleid en de geplande uitvoering daarvan zijn vastgelegd in een door directie goedgekeurd beleidsrapport. Voor zilver en goud tevens: - integratie van het duurzaamheidsbeleid in het formele beleidsplan van de instelling.	Administratieve controle schriftelijk duurzaamheidsbeleid of milieubeleidsverklaring van de directie Gesprek met bestuurder Visuele controle beschikbaarheid rapportage bij bedrijfsinspectie Bij initiële keuring volstaat de planning van de uitvoering van beleid in een beleidsrapport. Bij de controle (na 1 jaar en verder) wordt de voortgang getoetst bij het in praktijk brengen van het beleid.	Verplicht	Major	

5 Duurzaam vastgoed	De instelling beschikt over een duurzaamheidsbeleid ten aanzien van realiseren duurzaam vastgoed, energiebesparende maatregelen en duurzame energie. Alle renovatieplannen en bouwplannen met een bouwsom van meer dan € 500.000 worden met duurzaam bouwen aangepakt, waarbij rekening wordt gehouden met de keuze van materialen. Dit gebeurt aantoonbaar met gebruik van een door de overheid erkende rekentool waarmee een score voor duurzaamheid wordt berekend, gebaseerd op de laatste geldende versie van de 'Bepalingsmethode 'Milieuprestatie Gebouwen en GWW-werken' van de Stichting Bouwkwaliiteit. De score is minimaal de wettelijke MPG-eis uit het Bouwbesluit. Rekeninstrumenten die op deze bepalingmethode en de Nationale Milieu Database zijn gebaseerd, zijn o.a.: • DuboCalc • GPR Gebouw & GPR Bouwbesluit • MRPT - MPG • One Click LCA • MPGcalc Als alternatief voor de MPG-bepalingsmethode geldt minimaal een BREEAM Prestatieniveau Very Good, aangetoond door minimaal een rapport van een erkende BREEAM-expert.	Administratieve controle van aanwezigheid beleid en procedures en scoreberekeningen	Verplicht voor zilver en goud Extra voor brons	Major voor zilver en goud Voor brons: zie 4.2 (Indien van toepassing)
10 Milieu- of duurzaamheidsjaarslag	Er wordt jaarlijks een op zichzelf staand milieu- of duurzaamheidsverslag opgesteld; dit kan ook een hoofdstuk van een algemeen jaarverslag zijn. Met de milieuregistratie van eis 6 (Registraties), een evaluatie van de milieubelasting en de uitgevoerde acties en het vervolg van het milieuprogramma opgenomen. (de plan-do-check-act cyclus). De directie heeft het verslag goedgekeurd. Het milieu- of duurzaamheidsjaarslag is openbaar gepubliceerd of via de website digitaal opvraagbaar.	Administratieve controle	Verplicht voor ziekenhuizen voor zilver en goud Extra voor overig	Voor ziekenhuizen voor zilver en goud en zilver: Major Voor overig: zie 4.2 (Indien van toepassing)
2 Meten voedselverliezen	De instelling heeft een onderzoeksrapport naar de voedselverspilling van door de instelling aangeboden patiëntmaaltijden van max. 5 jaar oud met daarin: • het aantal kg voedselverliezen per bed/bewoner/patiënt per jaar; • % retourmaaltijden per afdeling; • % voedselverlies bij portionering in keuken; • % resten voedsel van bord; Daarnaast monitort de instelling het aantal kg swill per bed, patiënt of bewoner op jaarbasis.	Visuele controle en administratieve controle	Verplicht voor zilver en goud Extra voor brons	Voor zilver en goud: Major Voor brons: zie 4.2 (Indien van toepassing)

Milieuaspect/ onderwerp	Omschrijving	Inspectiemethode	Type	Afwijking	<30 bed
1 Beperken zakelijke personen-kilometers	De instelling beperkt het aantal verkeersbewegingen bij zakelijk verkeer, door minimaal 2 maatregelen, zoals bijvoorbeeld: • Teleconferenties/skype business; • OV-business kaart; • Carpoolregelingen;	Administratieve controle	Verplicht voor zilver en goud Extra voor brons	Major voor zilver en goud Voor brons: zie 4.2 (indien van toepassing)	
3 Aanschafbeleid zuinige type personenauto's	Er is beleid om bij aanschaf of vervanging van personenauto's van de instelling en leaseauto's (incl. taxibusjes) uitsluitend klasse A of B te nemen.	Administratieve controle	Verplicht voor zilver en goud Extra voor brons	Major voor zilver en goud Voor brons: zie 4.2 (indien van toepassing)	
4 Aanschafbeleid zuinige type bestelwagens en personen- bussen	Er is beleid om bij aanschaf of vervanging van bestelwagens (segment N) uitsluitend wagens met lage CO ₂ -uitstoot aan te nemen. Daarbij gelden de volgende CO ₂ -emissiegrenzen: • N1, klasse I (klein) – 102 g/km; • N1, klasse II (middelgroot) – 144 g/km; • N1, klasse III (groot) – 163 g/km. Bij aanschaf of vervanging van personenbussen worden uitsluitend bussen ingekocht met energielabel A of B.	Administratieve controle	Verplicht voor zilver en goud Extra voor brons	Major voor zilver en goud Voor brons: zie 4.2 (indien van toepassing)	

1 Inkoopbeleid	In het inkoopbeleid¹¹ van de instelling is vastgelegd dat milieueisen worden toegepast bij de inkoop van zowel facilitaire als medische producten. Het inkoopbeleid bevat: • Een verklaring van de raad van bestuur dat de milieueisen worden toegepast door alle inkopers en budgethouders van de instelling; • Beschrijving van het proces van toepassen van milieueisen voor drie categorieën productgroepen; • Een jaarlijks implementatieplan met daarin de geplande aanbestedingen waarin milieueisen worden gesteld; • Hulpmiddelen zoals standaard-inkoopdocumenten of checklists voor het beoordelen van producten en/of leveranciers op het voldoen aan milieueisen; • Aanpak voor het creëren van bewustwording en draagvlak bij de divisies (budgethouders). Het beleid is gericht op 3 categorieën van productgroepen: - Facilitaire producten waarvoor milieueisen zijn vastgelegd in de Milieuthermometer (zie paragraaf 2.1.2 t/m 2.1.17); - Facilitaire producten die niet in de Milieuthermometer staan. Zie eis 2.1.13.2; - Medische producten: zie eis 2.1.13.3.	Administratieve controle Bij eerste initiële keuring voldoet een verklaring dat inkopers de milieueisen gaan toepassen bij nieuwe rondes van aanbestedingen. Bij de controle (na 1 jaar en verder) wordt de voortgang getoetst bij het in praktijk brengen van het beleid.	Verplicht voor zilver en goud Extra voor brons	Major voor zilver en goud Voor brons: zie 4.2 (indien van toepassing)
----------------	--	--	--	---

2 Implementatie inkoopbeleid facilitaire productgroepen	Uitvoering van het inkoopbeleid gebeurt door minimaal de minimum eisen van Pianoo toe te passen bij een selectie van productgroepen die niet anders in de Milieuthermometer aan bod komen en relevant zijn in de zorg. Zie de milieucriteria-documenten (op www.pianoo.nl) van: • Audiovisuele apparatuur • Conservatiewerken • Drukwerk • Externe vergader- en verblijffaciliteiten • Grootkeukenapparatuur • ICT, Hardware en mobiele apparaten • Kantoorartikelen	Administratieve controle van aanbestedingsdocumenten (steekproef) Bij eerste initiële keuring voldoet een verklaring dat inkopers de milieueisen gaan toepassen bij nieuwe rondes van aanbestedingen. Bij de controle (na 1 jaar en verder) wordt de voortgang getoetst bij het in praktijk brengen van het beleid.	Verplicht voor goud en zilver* Extra voor brons * verplicht voor zilver bij controle na 1 jaar	Major voor zilver en goud Voor brons: zie 4.2 (indien van toepassing)
--	--	---	---	---

Milieuthermometer Zorginstellingen en Ziekenhuizen – Certificatieschema – versie s.5.1 – 1 oktober 2018 tot 1 oktober 2021

Pagina 30 van 46

Milieuaspect/ onderwerp	Omschrijving	Inspectiemethode	Type	Afwijking	<30 bed
	• Kantoorgebouwen sloop • Kantoormeubilair • Kantoorstoffering • Leerlingenvervoer en vraagafhankelijk vervoer • Netwerken, datacentrum hardware en telefoniediensten • Openbare verlichting • Post en Transportdiensten • reproductieapparatuur (printers) • Straatmeubilair • Toner cartridges				